

Ovttasbargošiehtadus gaskal Sámedikki ja KS 2026-2029

I) Šiehtadusbealit

Sámediggi galgá nannet sámiid politihkalaš sajádaga ja ovddidit sámiid beroštumiid Norggas, oččodit sámi álbmogii ovttárvosaš ja vuoiggalaš meannudeami, ja láchčit dili nu ahte sámit sáhttet seaillohut ja ovddidit iežaset giela, kultuvrra ja servodaga.

Gielddasuorggi organisašuvdna KS áimmahuššá miellahtuidis beroštumiid, ja galgá bargat iešheanalaš, beaktilis ja hutkkálaš gielddasuorggi ovddas.

II) Ulbmil ja áigumuš

Dán ovttasbargošiehtadusa ulbmil lea sihkkarastit formaliserejuvvon ja vuogádatlaš ovttasbarggu gaskal Sámedikki ja KS dakkár áššiin main leat oktasaš beroštumit. Áigumuš dánna ovttasbargguin lea ovddidit sámi álbmoga bálvalusfálaldaga nannema ja dasa ollislaš ruhtadeami.

III) Guovddáš ovttasbargosuorggit

Sámedikki ja KS ovttasbargošiehtadus dán šiehtadusáigodagas fátmasta dáid surggiid:

- Sámi hálddašanguovllu gielddaid ruhtadeapmi: Šiehtadusbealit dáhttot dialoga das ahte movt ovttasbargat vai ollašuhttit hálddašanguovllu gielddaid bušeahttadárbbuid. Šiehtadusbealit suokkardit vejolašvuodaid joatkit barggu máhttovuodu háhkamiin guoskevaš gielddaid ekonomalaš rámmaid hárrái.
- KS fierpmádat sámegiela hálddašanguovllu gielddain: Šiehtadusbealit áigot ovttasráđiid váldit ovdan áigeguovdilis fáttáid fierpmádaga čoagganemiin.
- Fágabargiid rekrutteren: Šiehtadusbealit ovttasbarget fágabargiid rekrutteremiin geain lea sámi giella- ja kulturgealbu, earenoamážit oahpaheddjiid, mánáidgárdebargiid ja dearvvašvuodabargiid rekrutteremiin.
- Digitaliseren ja sámegiella gielddain: Šiehtadusbealit galget váikkuhit dasa ahte digitála reaiddut ja dahkkojierbmi (KI) lea olámuttus sámegielaide, ja ahte sámi giellateknologiija ja sámi KI hárrái ovddiduvvojit.
- Statistihka sámi dilálašvuodain: Šiehtadusbealit áigot ovttasbargat sámi statistihka ovdánahttimiin ja buohtalastimiin mii galgá leat ávkin gielddaid plánemis ja bálvalusfállamis. Dát fátmasta maiddá dan ahte čalmmustahttit ávkki go registrere sámi giellamáhtu Álbmotregistaris.
- Sámi giella ja kultuvra mánáidgárddis ja skuvllas: Šiehtadusbealit čalmmustahttet ovttasráđiid skuvlaeaggádiid rávvengeatnegasvuoda sámi ohppiid vuoigatvuodaid dáfus.

- Sámegielat dearvvašvuoda- ja čálgobálvalusat: Geažos áiggi ovttasrádiid ovddidit sámegielat dearvvašvuoda- ja čálgobálvalusaid gielddain mánáide, nuoraide ja boarrásiidda.
- Šiehtadusbealit áigot bovdet gielddaid mat eai gula hálddašanguvlui seminárii mas leat relevánta fáttát, omd duohtavuoda ja seanadan kommišuvnna čuovvoleapmi.
- Šiehtadusbealit áigot ovttasbargat bagadallamiin ja gelbbolašvuodahuksemiin mii guoská sámelága konsultašuvdnageatnegasvuhtii, ja dahkat mearrádusaid plána- ja huksenlágas mat gusket konsultašuvdnageatnegasvuhtii. Ulbmilin lea sihkkarastit buori ja fáttmmasteaddji oassálastima gielddalaš plánaproseassain.
- Šiehtadusbealit áigot movttiidahttit sámi beroštumiid fáttmmastit jahkásaš deaivvadanbáikkiin gielddaid heahtegarggusvuodarádiin.

IV) Šiehtadusa čuovvoleapmi

KS ja Sámedikki politihkalaš jodihangoddi dollet fásta gulahallančoahkkima oktii jagis KS bovejumi mielde.

KS fylkkastivrrat ja Sámediggi sáhttet doallat gulahallančoahkkimiid konkrehta áššiin mat gusket goappašiid beliide.

Šiehtadusbealit bovdejit guđet guimmiideaset konferánssaide mat guoskkahit ovttasbargosurggiid.

Šiehtadusbealit juhket guđet guimmiidasaset dieduid jus leat mearrádusáššit main leat oktasaš beroštumit.

Dát šiehtadus ii galgga hehttet ovttasbargguid mat eai leat namuhuvvon dás.

Ovttasbargu maid dát šiehtadus gokčá lea eaktodáhtolaš guovtti ovtaveardásaš šiehtadusbeali gaskkas. Goabbáge áššebealli sáhttá luohpat šiehtadusas

Karášjohka 24.03.2026

Silje Karine Muotka
Sámediggepresideanta

Gunn Marit Helgesen
KS Stivrrajodiheaddji